

Suomen Rehtorit ry
Rautatieläisenkatu 6, 00520 Helsinki
www.surefire.fi

Opetus- ja kulttuuriministeriölle

Aihe: Lausuntopyyntö luonnoksesta perusopetuslaissa tarkoitetun opetuksen valtakunnallisista tavoitteista ja tuntijaosta annetun asetuksen sekä perusopetusasetuksen muuttamisesta

Viite:VN/27273/2022

Suomen Rehtorit ry:n lausunto luonnoksesta perusopetuslaissa tarkoitetun opetuksen valtakunnallisista tavoitteista ja tuntijaosta annetun asetuksen sekä perusopetusasetuksen muuttamisesta

Suomen Rehtorit ry kiittää mahdollisuudesta antaa lausuntonsa luonnoksesta perusopetuslaissa tarkoitetun opetuksen valtakunnallisista tavoitteista ja tuntijaosta annetun asetuksen sekä perusopetusasetuksen muuttamisesta.

Suomen Rehtorit ry kannattaa, että kielten opetusta kehitetään. Pääministeri Sanna Marinin hallituksen ohjelman mukaisesti on laadittu uudistettu kansalliskielistrategia (Valtioneuvoston julkaisuja 2021:87), joka turvaa kaikkien oikeuden saada palvelua kansalliskielillä ja parantaa kieli-ilmapiiriä.

Suomen Rehtorit ry pitää tärkeänä, että uudistuksella ei ainoastaan lisätä B1-kielen opetustuntimäärää ja pyritä syventämään osaamista, vaan vahvistetaan myös kielen opiskelumotivaatiota. Opetushallitukselle on siten osoitettu vaativa tehtävä valmistella Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin kuvaukset B1-oppimäärän tehtävästä, opetuksen tavoitteista johdetuista oppimisen tavoitteista ja tavoitteisiin liittyvistä keskeisistä sisältöalueista. Tehtävässä tulee varmistaa, että oppilaalla on riittävästi aikaa saavuttaa B1-oppimäärälle asetetut tavoitteet, jotta osaaminen tosiasiallisesti lisääntyisi. ”Opetusajan lisääminen mahdollistaa syventymisen kielen opetukseen ja oppimiseen nykyistä paremmin”, kuten asetusmuistiossa todetaan.

Suomen Rehtorit ry pitää tärkeänä, että B1-kieltä opettaa kuudennella vuosiluokalla kelpoisuusehdot täyttävä opettaja. Lähtökohtana ei voi olla, että kuudennen vuosiluokan sisältöjä kerrataan seitsemännellä vuosiluokalla sen vuoksi, kuka oppilasta on opettanut. Se ei ole tarkoituksenmukaista eikä taloudellista. Lähtökohdan tulee olla yhdenvertainen eri oppiaineissa siirryttäessä kuudennelta vuosiluokalta seitsemännelle vuosiluokalle. Siirtymävaiheeseen tulee kiinnittää huomiota kaikissa oppiaineissa.

Suomen Rehtorit ry kiinnittää huomiota siihen, että muutos koskee myös opetuksen vuosittaista ja viikoittaista määrää. Perusopetusta annetaan viidennellä ja kuudennella vuosiluokalla keskimäärin vähintään 25 tuntia työviikossa, kun muutosesityksen jälkeen vuosiluokalla seitsemän vastaava tuntimäärä nousee 29 tunnista 30:een. Samanaikaisesti

tuntimäärän kasvaessa merkittävästi monella oppilaalla vaihtuvat koulun lisäksi luokkakaverit ja opettajat. Oppilasta opettavien opettajien määrä kasvaa aineenopettajajärjestelmään siirryttyessä, oppilas alkaa opiskelemaan uusia oppiaineita ja lisäksi oppilaan kasvu ja kehitys ovat murrosvaiheessa. Kuudennelta vuosiluokalta seitsemännelle siirtyminen on oppilaalle suuri muutos.

Suomen Rehtorit ry kannattaa B1-kielen opetustuntimäärän kasvattamista vuosiluokilla 7-9 osaamisen vahvistamiseksi. Suomen Rehtorit ry:n mielestä on kuitenkin perusteltua ja riittävää, että vuosiluokille 7-9 osoitetaan yhteensä viisi B1-kielen tuntia ja että opetus järjestetään hajautettuna siten, ettei opetukseen voi sisältyä lukukauden tai lukuvuoden mittaisia taukoja. Pystyviivan lisääminen tuntijaosta annetun asetuksen perusopetuksen tuntijakotaulukkoon vuosiluokkien 7 ja 8 väliin on teennäinen eikä ole linjassa muiden oppiaineiden kanssa. Nykyistä tuntijakoa valmisteltaessa pyrittiin ja onnistuttiin pääsemään eroon juuri tällaisista poikkeavista ratkaisuista ja korostettiin oppiaineiden välistä yhdenvertaisuutta. Suomen Rehtorit ry toteaa myös, että osa opetuksen järjestäjistä on jo aikaisemmin päättänyt paikallisesti sijoittaa voimassa olevan perusopetuksen tuntijaon mukaiset neljä B1-kielen tuntia vuosiluokille 7-9 siten, että niistä kaksi on seitsemännellä luokalla. Muutamat opetuksen järjestäjät ovat myös lisänneet paikalliseen tuntijakoon B1-kieltä omalla rahoituksella.

Muutoksen toimeenpanolle ja asetusten voimaantulolle on annettu riittävästi aikaa. Asetusmuistiossa taloudellisista vaikutuksista todetaan seuraavaa. ”Työ erityisesti kunnissa joudutaan tekemään muun työn ohessa ja siihen on suunnattava tarvittavat taloudelliset resurssit.” Suomen Rehtorit ry on kuitenkin huolissaan siitä, miten muutokset vaikuttavat rehtorin alati kasvavaan työmäärään. Opetussuunnitelmatyöhön liittyvät koulukohtaiset tarkennukset, opetussuunnitelmaan ja muuttuvaan arviointiin perehdyttäminen jäävät aina viime kädessä rehtorin tehtäväksi. Taloudellisilla resursseilla tulee myös varmistaa, että kouluilla tehtävään työhön on riittävät taloudelliset ja ajalliset resurssit. Suomen Rehtorit ry edellyttää myös, että opettajille tarjotaan maksutonta täydennyskoulutusta ja tukimateriaalia muutosten toteuttamiseen.

Tiivistelmä

Suomen Rehtorit ry kannattaa, että kielten opetusta kehitetään.

Suomen Rehtorit ry pitää tärkeänä, että uudistuksella ei ainoastaan lisätä B1-kielen opetustuntimäärää ja pyritä syventämään osaamista, vaan vahvistetaan myös kielen opiskelumotivaatiota. Opetushallituksen tulee tehtävässään varmistaa, että oppilaalla on riittävästi aikaa saavuttaa B1-oppimäärälle asetetut tavoitteet, jotta osaaminen tosiasiallisesti lisääntyisi.

Suomen Rehtorit ry pitää tärkeänä, että B1-kieltä opettaa kuudennella vuosiluokalla kelpoisuusehdot täyttävä opettaja. Lähtökohtana ei voi olla, että kuudennen vuosiluokan sisältöjä kerrataan seitsemännellä vuosiluokalla sen vuoksi, kuka oppilasta on opettanut.

Suomen Rehtorit ry kiinnittää huomiota siihen, että muutos koskee myös opetuksen vuosittaista ja viikoittaista määrää. Perusopetusta annetaan viidennellä ja kuudennella vuosiluokalla keskimäärin vähintään 25 tuntia työviikossa, kun muutosesityksen jälkeen

vuosiluokalla seitsemän vastaava tuntimäärä nousee 29 tunnista 30:een. Samanaikaisesti oppilas joutuu kohtaamaan muita merkittäviä muutoksia liittyen koulunkäyntiin, kasvuun ja kehitykseen.

Suomen Rehtorit ry kannattaa B1-kielen opetustuntimäärän kasvattamista vuosiluokilla 7-9 osaamisen vahvistamiseksi. Suomen Rehtorit ry:n mielestä on kuitenkin perusteltua ja riittävää, että vuosiluokille 7-9 osoitetaan yhteensä viisi B1-kielen tuntia. Pystyviivan lisääminen tuntijaosta annetun asetuksen perusopetuksen tuntijakotaulukkoon vuosiluokkien 7 ja 8 väliin on tennäinen eikä ole linjassa muiden oppiaineiden kanssa.

Suomen Rehtorit ry on huolissaan siitä, miten muutokset vaikuttavat rehtorin alati kasvavaan työmäärään. Opetussuunnitelmatyöhön liittyvät koulukohtaiset tarkennukset, opetussuunnitelmaan ja muuttuvaan arviointiin perehdyttäminen jäävät aina viime kädessä rehtorin tehtäväksi. Taloudellisilla resursseilla tulee myös varmistaa, että kouluilla tehtävään työhön on riittävät taloudelliset ja ajalliset resurssit.

Helsingissä 28.11.2022

Antti Ikonen
puheenjohtaja
Suomen Rehtorit ry